EXTRA-NUMMER

VAN HET

SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD,

Maandag 30 Januarij 1860.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 9 *December* 1859.

POLITIEK OVERZIGT.

— De beraadslagingen over het koloniaal batig slot hebben vier dagen geduurd Gelijk gewoonlijk zijn daarbij allerlei kwestien van kolonialen aard ter sprake gebragt Zeer echter heeft de houding van den minister van kolonien de aandacht getrokken, die over het algemeen in zijne antwoorden zeer teruggetrokken was, eene houding die een minderen goeden indruk heeft gemaakt. Overigens heeft de minister verklaard, dat de zaak der suikerfabrieken spoedig door hem geregeld zal worden, maar dat die regeling niet bij de wet zal geschieden.

De discussien over de begrooting waren tot nu toe zeer kalm De aangenomene hoofdstukken hadden eene tamelijk aanzienlijke meerderheid voor zich.

De eerste kamer is tegen den 9den dezer bijeengeroepen. Waarschijnlijk zal dan onmiddelijk de wet op de spoorwegen aan de orde zijn.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Rotterdam 7 December.

Hoewel de brieven tot uitnoodiging voor het congres reeds 30sten November verzonden zijn, en daarop reeds van de meeste mogendheden antwoorden van adhaesie ontvangen zijn, is nog niet officieel bekend gemaakt, wanneer en waar het bijeen zal komen. Het waarschijnlijkste is in de eerste dagen van Januarij en wel te Parijs. Ook kan men nog met geen genoegzame zekerheid zeggen, welke mogendheden er op zullen vertegenwoordigd zijn en door welke diplomaten. Er is eerst gezegd dat lord Palmerston voor Engeland zou optreden, doch men schijnt dit plan, dat in een kabinetsraad genomen was, weer te hebben opgegeven. Even twijfelachtig is het berigt dat de graaf de Cavour Sardinie zal vertegenwoordigen. Meer zeker schijnt, dat Rusland zal worden vertegenwoordigd door prins Gortchakoff en den graaf von Kisseleff, Pruissen door den baron von Schleinitz en den graaf Pourtalès, Frankrijk door graaf Walewski en den heer de Banneville. Wat de voorwaarden betreft, die Engeland gesteld heeft, daaromtrent heerscht mede nog veel onzekerheid. Wel spreekt men nog altijd van weigering om de Zuricher tractaten te erkennen, maar van den zoo gewigtigen eisch, die steeds door de Engelsche regering als onmisbare voorwaarde van toetreding op den voorgrond werd gesteld, namelijk dat het regt voor Italie om zijn eigen regering te kiezen, de grondslag zou uitmaken van het congres, schijnt ter zijde gesteld. Aan den anderen kant zou men uit Weener brieven opmaken, dat de Oostenrijksche regering zelve weinig verwachting van eene strikte naleving der bepalingen van Villafranca heeft. Daarentegen hoopt men te Weenen dat op het congres tweespalt zal ontstaan ter zake van de Romagna en het zou zeer wel kunnen zijn, dat men daarin gelijk had. Wij stippen bij deze gelegenheid aan, dat in de laatste dagen weer sprake geweest is van een koningrijk Italie, met den prins de Carignan aan het hoofd. Het regentschap Boncompagni heeft tot veel gebarrewar aanleiding gegeven, maar is toch ten slotte in dier voege geschikt, dat hij niet als regent de teugels van het bewind in de Midden-Italiaansche staten op zich zal nemen, maar als gouverneur-generaal dier landen. Inmiddels heeft de heer Farini, dictator van Parma, Modena en de Romagna, een gewigtigen maatregel genomen. Om de eenheid, en bij gevolg ook de kracht der drie provincien te vermeerderen, heeft hij de afzonderlijke besturen dier gewesten opgeheven en zamengesmolten tot één, dat zijn zetel zal hebben te Modena. De militaire aangelegenheden zullen echter haren hoofdzetel hebben te Bologna. Misschien is deze laatste maatregel genomen met het oog op een eventueelen inval der Pauselijke troepen tot herovering van het gebied.

De verhouding tusschen Frankrijk en Engeland is op dit oogenblik weer beter dan in langen tijd het geval was. Het is dan ook uitgemaakt, dat de strijdkrachten van beide natien tegen het voorjaar tot eene expeditie naar China vereenigd zullen worden. Merkwaardig is het feit, dat vier kooplieden te Liverpool zich met een brief tot keizer Napoleon hebben gewend, waarin zij lucht gaven aan hunne vrees voor ernstige oneenigheden tusschen beide landen. Het antwoord des keizers luidde zeer gunstig en — wat vooral een goeden indruk maakte, was, dat het gepaard ging met een maatregel van de Fransche regering, die in allen gevalle iets meer beteekent dan eenige bloote woorden, op het papier neergeworpen. Die maatregel betreft het naar huis zenden van matrozen, wier diensttijd nog niet ten einde is. Buitendien wordt gezegd, dat bij den Franschen staatsraad een ontwerp aanhangig is tot verlaging van het invoerregt op eenige Engelsche artikelen, dat, eenmaal tot wet verheven zijnde, in Engeland zal worden beantwoord met eene vermindering der regten op sommige Fransche producten. De beteekenis hiervan springt een ieder in het oog. Hoe inniger de commercieele belangen zijn, die tusschen Engeland en Frankrijk bestaan, hoe meer waarborgen men erlangen zal voor het behoud van Europeschen vrede. Dit neemt niet weg, dat Engeland hoogstwaarschijnlijk zal voortgaan met zijne maatregelen, om 's lands kusten in goeden staat van verdediging te brengen.

Veel opziens baarde eenige dagen geleden het plotseling vertrek van lord Cowley naar Londen, nadat hij te Compiègne anderhalf uur met den keizer alleen had doorgebragt. De gezant heeft te Londen op even min officieele wijze een afzonderlijk onderhoud met koningin Victoria gehad. Wat daar verhandeld is, lekt niet uit. Een gerucht, als zou de lord namens den keizer een gelijktijdige ontwapening in Frankrijk en Engeland hebben voorgeslagen, is bepaald tegengesproken.

Het Parlement is tegen 24 Januarij bijeengeroepen.

Het officieele orgaan van Sardinie deelt twee tractaten mede, welke te Zurich gesloten zijn, het een tusschen Sardinie en Frankrij, het ander tusschen Sardinie en Oostenrijk. In het eerste artikel van eerstgenoemd tractaat wordt de afstand van Lombardije door Oostenrijk aan Frankrijk bevestigd, alsmede de weder-afstand daarvan door den keizer van Frankrijk aan Sardinie. De vestingen Mantua en Peschiera blijven echter aan Oostenrijk, even als Venetie. Sardinie neemt voorts de lasten die op Lombardije drukken, over. Het betaalt 40 millioen florijnen aan Oostenrijk, als drie vijfde deel van de schuld, genaamd Monte-Lombardo. Dit bedrag zal door Frankrijk voorgeschoten worden, terwijl Sardinie daarvoor aan Frankrijk schuldbrieven, rentende 5 pCt., zal geven, ter waarde van 100 millioen fr. Verder betaalt Sardinie aan Frankrijk 60 millioen tot vergoeding van een deel der oorlogskosten, voor welk bedrag het inschrijvingen bekomt op het Sardinisch grootboek.

Voorts wordt in het tractaat der beide mogendheden bepaald, dat er voortaan altijd vrede en vriendschap tusschen de vorstenhuizen van Oostenrijk en Sardinie en hunne erfgenamen zullen bestaan. De wederkeerige krijgsgevangenen worden teruggegeven en het grondgebied, dat de Sardinischen Oostenrijksche troepen, krachtens den in der tijd gesloten wapenstilstand bezet hielden, zal worden ontruimd, terwijl zij zich naar de nieuwe grenzen zullen terugtrekken. De soldaten en burgerlijke ambtenaren in Lombardije, welke niet in Sardinische dienst verkiezen te blijven, kunnen vrijelijk in die van Oostenrijk overgaan.

Overigens is in de tractaten niets vermeld, dat niet reeds vroeger geheel of hoofdzakelijk bekend was.

Iets later is ook de tekst van al de Zuricher tractaten door den Parijschen *Moniteur* wereldkundig gemaakt. Aandacht verdient, dat er niets vooruit is bepaald ten aanzien der Italiaansche hertogdommen, die geheel aan het congres worden overgelaten. Evenmin vindt men er iets in over de middelen die gebezigd zouden kunnen worden, om de uitvoering der besluiten van het congres te verzekeren, noch over de vermindering of handhaving van het gezag des pausen.

De *Univers* bevat eene correspondentie uit Rome over de kwestie der hervormingen. Indien deze briefschrijver een tolk is van het gevoelen der Pauselijke regering, dan bestaat er zeer weinig hoop, dat ten dien aanzien iets op den weg van vooruitgang tot stand zal komen. De bedoelde correspondent zegt dat het wereldlijk en geestelijk gezag van den Heiligen Stoel één en ondeelbaar is: dat de Pauselijke regering het Fransche burgerlijk wetboek nimmer kan invoeren en dat die regering niets anders zijn kan dan zij is. Na deze opsomming is het noodeloos in eene nadere analyse van het artikel te treden.

De paus ontvangt dagelijks bisschoppelijke mandementen en adressen van tallooze geloovigen uit alle oorden der wereld, die hem hunne innige verknochtheid en diepe smart betuigen wegens de vele kwellingen, welke zijn vaderhart grieven.

De Protestantsche beweging breidt zich allengs meer en meer in Hongarije uit, zonder dat zij echter voor als nog een voor de Oostenrijksche monarchie gevaarlijk karakter heeft. Men merkt echter op, dat sedert eenigen tijd veel troepen naar Hongarije gezonden worden.

In Duischland blijft de Keurhessische kwestie aan de orde van den dag en zet er over en weer veel kwaad bloed, terwijl niemand nog schijnt te kunnen voorspellen, wat van dat bedroevende politieke schouwspel het einde zal wezen.

De Pruissische gezant bij het Keurhessische hof heeft Kessel verlaten. Men schrijft dit vertrek toe aan de spanning, die tusschen Pruissen en Keurhessen ten aanzien der constitutie ontstaan is. Ook de Keurhessische gezant te Berlijn heeft van zijne regering in last gekregen, zich te verwijderen en zich voorloopig naar Dresden te begeven.

Den 23sten November begon te Wurzburg eene conferentie, bestaande uit de volgende bondsstaten: de koningrijken Beijeren, Saksen en Wurtemburg, het Keurvorstendom Hessen, de Groothertogdommen Hessen-Darmstadt en Mecklenburg-Schwerin en de Hertogdommen Nassau, Saksen-Meiningen en Saksen-Altenburg. De vergadering is al weder uiteen, zonder dat men tot dusver hoort wat zij eigenlijk uitgerigt heeft.

Volgens het Pruissische regeringsblad van 30 November heeft de prins regent aan den minister van oorlog, generaal von Bonin, op zijn verzoek ontslag verleend en hem tot kommanderenden generaal van het achtste legercorps benoemd. De tijdelijke waarneming van het ministerie van oorlog is aan den vorst von Hohenzollern opgedragen. Verschil van gevoelen met zijne ambtgenooten over de bij het Pruissische leger, en met name bij de landweer, in te voeren hervormingen, schijnt volgens de berigten aanleiding tot de aftreding van dezen algemeen geachten staatsman te hebben gegeven.

De standen van Luxemburg hebben met 15 tegen 13 stemmen besloten, dat de vertegenwoordigers bij regtstreeksche verkiezing zullen worden benoemd. De regering had eene verkiezing met trappen gewenscht.

Het Deensche ministerie is afgetreden en reeds door een ander vervangen, dat echter gedeeltelijk slechts voorloopig is tot stand gekomen. De heer von Rottwill is president van den raad en minister van justitie en ad interim minister voor de aangelegenheden van Holstein en Lauenburg.

Den 30 November heeft een gevecht tusschen de Spanjaarden en de Mooren plaats gehad, dat nog al bloedig geweest en ten voordeele der Spanjaarden uitgevallen moet zijn. Men moet evenwel niet uit het oog verliezen, dat alle tijdingen van dezen kant door een Spaanschen trechter komen.

De Zwarte Zee is in het laatst der vorige maand door hevige stormen geteisterd, die tallooze schipbreuken veroorzaakt hebben. Het belangrijkste berigt uit Konstantinopel is, dat de Porte zich niet meer tegen de doorgraving der landengte van Suez verzetten zal.

NEDERLAND.

De Overland-post, loopende tot 8 October, is den 27sten November hier te lande aangekomen.

— De weêrsgesteldheid hier te lande is slap en regenachtig Slechts een enkele dag was de temperatuur zeer koud en scheen de vorst zich krachtig te zullen doen gevoelen; de termometer daalde tot 26° F. Het regenachtige weder keerde echter nog denzelfden dag terug en het kwik steeg weder tot 45° F. — De gezondheidstoestand wordt langzamerhand weder normaal. De cholera is verdwenen en de tusschenpoozende koortsen, nemen, ook in Friesland waar ze het sterkst geheerscht hebben, bij den dag af. — De levensmiddelen zijn in prijs iets wat rijzende.

— De heer *H. Stolte*, lid van de tweede kamer der staten-generaal, uit het hoofdkiesdistrict Amsterdam, ridder der orde van den Nederl. Leeuw, gepensioneerd inspecteur van financien in Nederlandsch Oost-Indie, die den ouderdom van ruim 61 jaren had bereikt, is den 30sten November te 's Hage overleden De overledene was het eenige lid, dat bij de stemming over het spoorweg-ontwerp afwezig was, want sedert geruimen tijd was hij ernstig ongesteld en heeft hij, ten gevolge daarvan, de laatste discussien in de kamer niet meer kunnen bijwonen, ofschoon hij, voor zooveel zijn toestand toeliet, den loop der zaken met de meeste belangstelling bleef volgen.

De heer *P. A. Sander*, uit het kiesdistrict Dordrecht, heeft door het aannemen van eene raadsheersplaats in het hof van Zuidholland, opgehouden lid der tweede kamer te zijn, doch is weder verkiesbaar.

De minister van binnenlandsche zaken heeft bepaald, dat de verkiezingen ter voorziening in de beide vacatures zullen plaats hebben op den 27sten December a. s. en de herstemming, zoo noodig, op 10 Januarij daaraanvolgende.

— Den 3den dezer heeft op de begraafplaats *Eik en Duinen*, te 's Hage, de plegtige ter aarde bestelling plaats gehad van het stoffelijk overschot van den heer *H. Stolte*. Achter den lijkwagen volgde een vijftal rijtuigen, waarin gezeten waren de naaste bloedverwanten en vele vrienden van den overledene, benevens eenige leden van de tweede kamer. Ook op de begraafplaats zelve bevond zich een aantal personen, die de laatste eer aan den waardigen overledene bragten.

— Z. M. de koning is den 3den dezer uit de residentie naar het Loo vertrokken.

— De terugkomst van H. M. de koningin is tot 15 dezer uitgesteld. H. M. denkt eerst te Stuttgard nog de onthulling van het gedenkteeken ter eere van den hertog Eberhard bij te wonen.

— Volgens berigten uit Weenen is Z. K. H. de prins van Oranje den 27sten November aldaar aangekomen; kort na zijne aankomst ontving hij een bezoek van den keizer van Oostenrijk. Ter eere van Z. K. H. had den 28sten op het slot te Schönbrunn een gala-diner plaats, terwijl Z K. H den 29sten op een diner bij den aartshertog Frans Karel was uitgenoodigd.

— H. K. H. princes Frederich neemt in beterschap dagelijks toe.

— Men berigt ons dat door den minister van kolonien een contract is gesloten met den heer Cores de Vries, tot het in dienst brengen van eene geregelde stoompakketvaart tusschen Batavia en de voornaamste havens van Java en onze Buitenbezittingen. Het subsidie, daartoe den heer Cores de Vries verleend, moet, onder daartoe bepaalde voorwaarden, tot een bedrag van *f* 500,000 's jaars zijn vastgesteld.

Voorts heeft de minister concessie verleend aan de heeren L. J. Enthoven en Co., te 's Hage, tot het daarstellen van eene gazfabriek op groote schaal te Batavia, zonder eenig subsidie, doch waarbij het gouvernement zich verpligt, tot een daartoe bepaalden prijs, een getal van 700 gazlantaarns te gebruiken; met dien verstande echter, dat, naarmate het gebruik van gaz bij particulieren zal toenemen, in de door het gouvernement te betalen prijzen vermindering zal worden gebragt. Heeft dat gaz-verbruik een bepaald maximum bereikt, dan verkrijgt het gouvernement de straatverlichting om niet.

Bij de mededeeling dezer feiten zij ook een woord van hulde gebragt aan de wakkere Nederlandsche industriëlen, de heeren Enthoven en Co., die met een groot kapitaal deze onderneming wenschen tot stand te brengen.

— Z. M. heeft bij besluit van 11 dezer, eene wijziging gebragt in de bestaande formatie van het personeel van den generalen staf van het leger in Ned.-Indie.

— Op den 4den December is geëmbarkeerd aan boord van het schip *Catharina Wilhelmina*, gezagvoerder F. H. Popken, bestemd naar Oost-Indië, een detachement militairen, sterk 150 man, onder bevel van den kapitein P. C S. van der Blom en medegeleide van den 1sten luitenant J. L. B. Granpré Molière, beiden van het wapen der infanterie in Oost-Indië en van verlof terugkeerende, onder bijvoeging van den officier van gezondheid der 3e. kl. J. H. van Woelderen.

— De voormalige luitenant-generaal C. A. Gunkel is den 6den December in het huis van verzekering te 's Hage overleden.

— Naar wij vernemen, heeft dezer dagen te Rott. de volgende vrij zonderlinge opligterij plaats gehad. Er vervoegde zich bij een onzer geaccrediteerde banketbakkers een welgekleed persoon, met de vraag om 100 bolissen. Toen hij vernam, dat die niet voorhanden waren, verzocht hij dat die binnen twee uren voor hem gereed gemaakt zouden worden, hetgeen na eenige aarzeling werd aangenomen. Van den banketbakker begaf zich onze chevalier d'industrie naar een voornamen kleedermaker, en vroeg om een winterjas. Men toonde zich bereid dien dadelijk aan te meten, maar daarmede was de nieuwe kalant niet tevreden, hij eischte dien jas binnen twee uren. Men betoogde hem dat zoo iets onmogelijk was en verzocht langer tijdruimte.

Intusschen was het aan den scherpen blik des vreemdelings niet ontgaan, dat daar in den winkel een winterjas hing, kant en klaar. Dezen wilde hij hebben en vroeg naar den prijs. Het hielp niet, dat de kleedermaker hem trachtte te beduiden, dat dit een kleedingstuk was dat hij voor een ander had vervaardigd. »Kom, kom!" zeide hij, »die kan wel wat wachten en ik moet weg. Hoeveel kost deze jas?" Enfin, de kleedermaker zeide: *f* 65; de jas paste precies, want men keek niet heel naauw en men kwam overeen, dat de vreemdeling hem zoude hem voor *f* 60 kontant. Een jongen ging met hem mede om het geld in ontvangst te nemen. Met dezen jongen begaf de vreemdeling zich naar den straks bedoelden banketbakker en vroeg: »of het klaar was? Hij kreeg ten antwoord: »Over een kwartier."» Gij hoort het, zeide hij tot den jongen, het is eerst over een kwartier klaar; dan zal ik het wel laten bezorgen." Met deze boodschap ging de jongen naar huis. Toen hij weg was, zeide de vreemdeling tot den banketbakker: »als de bolissen klaar zijn, dan brengt gij er 60 bij den kleermaker . . . . en 40 op de Wijnhaven bij den heer . . . . De banketbakker voldeed trouw aan zijn last; maar men kan begrijpen, hoe vreemd de kleermaker opzag, toen hij na een kwartier uurs, in stede van *f* 60, zestig warme bolissen ontving. Deze begaf zich terstond tot den banketbakker, met de vraag, wat die bezending bolissen beteekende, en toen ontwaarden beiden tot hun verdriet, dat zij deerlijk misleid waren.

ENGELAND.

Het parlement, dat tot den 15den December verdaagd was, is tegen 24 Jan. bijeengeroepen, en wel ter afdoening van verschillende dringende en gewigtige aangelegenheden, hetgeen de gewone vorm is om aan te duiden, dat op dien datum geene verdere verdaging zal plaats hebben. In de laatste tien jaren kwam het parlement gewoonlijk eerst in het begin van Februarij bijeen.

— Dezer dagen hebben een aantal reeders, scheepsbouwmeesters en andere belanghebbenden bij de scheepvaart, in de *London Tavern* eene meeting gehouden om te beraadslagen over de middelen, die strekken kunnen om de scheepvaart op te heffen uit den staat van verval, waarin zij thans verkeert. Nadat de discussien een tijdlang geduurd hadden, is eene resolutie aangenomen, waarbij allen in het vereenigde koningrijk, die belang bij de scheepvaart hebben, uitgenoodigd worden, middelen in het werk te stellen tot het indienen van petitiën bij het parlement, waarin aangedrongen wordt om van wege de wetgevende magt een onderzoek in te stellen naar de oorzaken van den tegenwoordigen staat van verval der scheepvaart en tot aanwending der middelen, sterkkende om haar den vorigen bloei te hergeven. In die resolutie wordt tevens gezegd, dat men zich in de pititiën zal hebben te onthouden van denkbeelden uit te drukken nopens het wenschelijke van die middelen, wier nut betwistbaar is.

— Op eene meeting der liberalen van Bath, heeft de heer Roebuck het woord gevoerd; hij sprak ten gunste eener volledige parlements-hervorming, namelijk van eene uitbreiding van het kiesregt tot de arbeidende klassen, doch voorspelde tevens, dat de volgende zitting van het parlement geene hervormings-maatregel zoude opleveren, daar de tegenstanders dier hervorming gebruik zouden maken van den ongeregelden stand van zaken in het buitenland en den tijd met het bespreken van buitenlandsche kwestien zouden zoek maken. « De algemeene onrust in Europa zeide de heer Roebuck verder had niemand anders dan de despoot van Frankrijk veroorzaakt." Vervolgens kwam hij tot de kwestie van het congres en zeide: « Ik wenschte tot Engeland's bestuurders te zeggen: Mengt u niet in de politiek van het vasteland. Het moge in de kraam van zekere heeren te pas komen, op een congres der groote mogendheden als groote mannen te verschijnen, doch voor Engeland past dit niet. Engeland behoorde, zoo het op het congres verscheen, te verklaren: « Wij zijn bereid voor de beginselen, welke wij hier zullen vertegenwoordigen, te strijden." Wanneer wij hiertoe niet bereid zijn, — en ik geloof niet dat wij het zijn, — dan hebben wij op een

congres niets te doen. Welnu gesteld wij waren bereid voor onze denkbeelden te strijden? Hebben wij dit niet reeds vroeger gedaan? En wat hebben wij daardoor verkregen? Niets dan ondank. De hertog van Wellington bevond zich eens in den toestand geplaatst om van Frankrijk naar het door hem bevrijde Spanje terug te trekken doch hij kon het plan niet ten uitvoer brengen, want de Spaanjaarden zouden allen tegen hem zijn opgestaan. Dit was de dank der Spanjaarden. De oudere Bourbons itrigueerden voortdurend tegen ons. De jongere Bourbons vonden na 1848 een gastvrij onthaal bij ons. En op welke wijze dankten zij er ons voor Een dezer doorluchtige bannelingen nam onze Zuidelijk kust op, toonde het beste punt voor een aanval aan, en zond dit plan aan de Fransche regering met de woorden dat hij, hoewel een banneling in Engeland, toch een zoon van Frankrijk was en gaarne in de gelederen van hen zoude treden, die Fransche beginselen over het Kanaal zouden voeren! Dit werd mij door een thans overleden persoon gezegd, wiens naam ik het niet goed acht te noemen en die mij verhaalde dat hij den brief een jaar geleden gezien had. Hij merkte op dat omstandigheden tusschenbeiden kwamen, waardoor het bespreken dezer zaak alstoen onstaatkundig zoude geweest zijn. Ik heb er tot dit oogenblik dan ook nooit van gewaagd. En om zulk een dank in te oogsten, zouden wij nogmaals goed en bloed wagen? Montalembert wenscht welligt den paus door Engelsche bayonnetten op zijn troon gehandhaafd te zien; andere vrienden van Italie wenschen dat de drie hertogen door Engelsche baijonnetten uit Italie zullen verdreven worden. Daarom zeg ik tot mijne landgenooten: blijf op uw eiland en mengt u niet in Europesche twisten. Verlang gij vrienden, dan hebt gij uwe groote kolonien, die gij in de wereld gegrondvest hebt. En spreekt men van een vijandelijken inval — het vreemde leger dat zijn voet op Engelschen bodem zet, zal dien niet meer verlaten."

Naar aanleiding van deze redevoering heeft de prins de Joinville een brief aan den *Times* gerigt, waarin hij zegt dat de heer Roebuck met een lid van den jongeren tak der Bourbons wel geen ander dan hem (den prins de Joinville) kan hebben bedoeld. De prins werpt de tegen hem ingebragte beschuldigingen verre van zich af en voegt er bij dat, hoewel hij zich steeds als een zoon van Frankrijk blijft beschouwen, hij toch ongaarne de beginselen, volgens welke Frankrijk thans geregeerd wordt, over het Kanaal gevoerd zoude zien.

— Sir John Bowring heeft den 24 Nov. in de *Society of Arts* eene voorlezing over China gehouden, terwijl de bekende reiziger, de heer Oliphant, maandag te Glasgow eene redevoering over Japan heeft voorgedragen. Eerstgenoemde kwam terug op de meermalen gehoorde bewering van de betrekkelijke onschadelijkheid van den opium. In China zelfs werd meer opium gecultiveerd dan uit Indie daar werd ingevoerd. Te Hongkong had de opium bij lange na zooveel onheil niet gesticht als het gebruik van sterke dranken; sir John Bowring had overigens geen enkelen Chineschen ambtenaar gesproken, die zich over het gebruik van den opium beklaagd heeft. — De heer Oliphant, die als secretaris van de Britsche ambassade de expeditie naar Japan heeft medegemaakt, was in het geheel slechts 14 dagen te Jeddo geweest en had derhalve slechts oppervlakkige indrukken van Japan ontvangen. Hij meende nogtans te kunnen verzekeren, dat men uit de vriendschappelijke ontvangst der Europesche gezantschappen aldaar, niet de gevolgtrekking moest maken, dat de Japansche regering voornemens was, haar stelsel van uitsluiting te laten varen. Daartegen verzetten zich de vooroordeelen van de bevolking, en Japan zoude welligt met der tijd uit vrees voor de Europeanen geopend worden, maar bezwaarlijk goedschiks Veel schuld daaraan hadden de Hollanders die zich sedert 200 jaren in Japan eene vernederende behandeling lieten welgevallen (1). Daardoor waren de Europeanen in discrediet gekomen, en wanneer men daaraan een einde wil maken, dan moet men aan de massa der bevolking de tanden laten zien, hoewel men zich jegens de autoriteiten vriendschappelijk kan gedragen. De Japansche regering had ten allen tijde het handelsverkeer beperkt, aan banden gelegd. Iets dergelijks kan Engeland niet dulden, indien men wil dat de handelsbetrekkingen solide en winstgevend zullen zijn. Overigens moeten eerst zekere markten in het leven geroepen worden, bij voorbeeld voor suiker, welk artikel in Japan niet gecultiveerd wordt, want met opzigt tot zekere invoer-artikelen, vooral levensmiddelen, zouden de Engelschen de Chinezen nimmer kunnen verdringen. Als de voornaamste uitvoer-artikelen noemde de heer Oliphant, olie, was, koper en steenkolen, welke beide laatste artikelen voorloopig echter regerings-monopoliën zijn. Aan voortreffelijke havens is overigens op de kust geen gebrek.

(1) De spreker verzweeg echter, dat de Nederlanders sedert jaren op de opening van Japan hebben aangedrongen en hunne pogingen eindelijk gelukt zijn. *(Red. der N. R. C.)*

FRANKRIJK.

Ook de *Moniteur* meldt thans, dat de uitnoodigings-brieven voor het congres verzonden zijn. Men zegt, dat het den 15den Januarij bijeen zal komen. Volgens sommigen heeft Oostenrijk zich het regt voorbehouden, om eene circulaire uit te vaardigen, waarin het protesteerd tegen het gevolg, dat men zou kunnen trekken uit de aanvaarding van het regentschap over de Midden Italiaansche staten door Buoncompagni.

Het tractaat, tusschen Frankrijk en Oostenrijk te Zurich gesloten, had ontegenzeggelijk eene teedere kwestie te behandelen, waar gesproken moest worden van Toskane, Parma en Modena. In het desbetreffende artikel (19) is geen van beiden voor het hoofd gestooten, noch de bevolking in hare bevoegdheid om hare regering te kiezen, noch de hertogen in hunne dynastieke regten. Het luidt aldus:

»Daar de territoriale indeeling der onafhankelijke staten van Italie, die niet betrokken waren in den laatsten oorlog, niet veranderd kan worden dan met medewerking der mogendheden, die aan hunne zamenstelling deel genomen en hun bestaan erkend hebben, zoo blijven de regten van den groothertog van Toskane en van de hertogen van Modena en Parma uitdrukkelijk voorbehouden voor de hooge contracterende partijen.

In het daarop volgende artikel (20) verbinden zich de keizers van Oostenrijk en Frankrijk, om gemeenschappelijke pogingen aan te wenden bij den Heiligen stoel tot het invoeren van hervormingen in den Kerkelijken staat, welker noodzakelijkheid erkend is.

De groote vraag, of het congres de magt heeft, om zijne besluiten door te zetten, wordt door de *Pays* in een bevestigenden zin beantwoord. Het congres is volgens dit blad, meer dan eene beraadslagende vergadering. Het beginsel van non-interventie, te Villafranca aangenomen, moet niet zóó worden opgevat als ware het congres niet bevoegd, de Italiaansche aangelegenheid te regelen. De non interventie geldt alleen de inwendige aangelegenheden des lands; in alle andere zaken mag Europa zijne stem laten hooren.

— Dezer dagen is een stuk verschenen, waaruit blijkt, dat het gouvernement niet voornemens is, om aan de gunstige geruchten ten opzigte van onze staatkundige betrekkingen met Engeland voedsel te geven. Het was eene circulaire van den minister van binnenlandsche zaken aan de prefecten, waarin hij hen dringend aanbeveelt, vooral mede te werken om niet slechts in de dagbladen der departementen alle aanvallen tegen Engeland zooveel mogelijk te keer te gaan, maar ook de bladen bij het ministerie aan te wijzen, die zich in dit opzigt niet naar het verlangen der regering willen schikken. Wat aan dit stuk nog eenig meerder gewigt bijzet, is het gerucht, dat de reis van lord Cowley naar London hoofdzakelijk eene gelijktijdige ontwapening van Engeland en Frankrijk ten doel heeft. Wanneer men dan ook niet voornemens is het tot een oorlog te laten komen, dan zou het ook waarlijk tijd worden om tot eene ontwapening over te gaan, want niet alleen was Engeland reeds begonnen met de op onze kust, tusschen St. Malo en Jersey gelegene Migiera eilandjes in staat van verdediging te brengen, maar blijkens het *Journal du Hâvre* was de Britsche regering zelfs reeds bedacht op een eventuelen inval in Ierland. Dit blad deelt toch een brief mede van den secretaris van het ministerie van oorlog in Engeland, graaf Ripon, in antwoord op eene aanvraag der militaire autoriteiten te Belfast, die voor dat gedeelte der Iersche kust eene belangrijke versterking verlangden, welke hun in het genoemde schrijven ten spoedigste wordt toegezegd.

— Het antwoord dat de keizer door zijn secretaris, den heer Mocquard, aan de heeren Shaw, Melloz, Irving en Blackwell, handelaren te Liverpool, op eenen brief aan Z. M. heeft doen geworden, luidt als volgt:

»*Paleis der Tuilerien*, 30 November 1859.

»Mijne heeren, gij hebt u regtstreeks tot den keizer gewend, ten einde te weten te komen, *hoedanig zijne gezindheid jegens Engeland is.*" Eene groote vrees en een groot vertrouwen kunnen alleen dien stap motiveren. In één opzigt zijt gij aangetast door een denkbeeldig kwaad, dat naar het schijnt, uw land bereikt heeft met de snelheid eener epidemie; in een ander opzigt rekent gij op de loijauteit van hem, van wien gij een antwoord verlangt. Het was evenwel gemakkelijk u zelven dit antwoord te geven, indien gij bedaard naar de wezenlijke oorzaak uwer bezorgdheid onderzoek had gedaan.

»Die oorzaak zoudt gij dan alleen gevonden hebben in al die praatjes, die uwe landgenooten opgedischt werden door de hardnekkige verspreiding van de meest hersenschimmige vrees.

»Tot dusverre bestond er, in alle omstandigheden, geen woord, geen daad des keizers, die regt gaven om aan zijne gevoelens, en bij gevolg aan zijne voornemens jegens uw vaderland, te twijfelen. Hij heeft door zijn gedrag, dat onveranderlijk het zelfde was, geen oogenblik opgehouden, zich als een trouw en onberispelijk bondgenoot te doen kennen. Hetgeen hij geweest is, wil hij — ik verklaar het uit zijn naam — blijven. De aanstaande deelneming aan dezelfde gevaren in een afgelegen land door Engelsche en Fransche soldaten, kan daarvan getuige zijn. Bestrijdt daarom, nu gij voor het vervolg volkomen gerust gesteld zijt, eene dwaling, welke maar al te zeer verspreid is. De groote natien zijn er, om elkander te waarderen en niet om elkander te vreezen.

DUITSCHLAND.

(Volksbewegingen in Hongarijen en Venetiën).

— De Hongaarsche aangelegenheden en de daaruit ontstane door authentieke berigten bevestigde agitatie der Hongaarsche bevolking houden de onverdeelde aandacht der regering bezig. Welken weg deze denkt in te slaan, of zij concessien zal doen aan de wenschen en eischen der Hongaren, dan wel zal voortgaan op den tot nu toe bewandelden gevaarlijken weg, wie kan hiervan iets met zekerheid zeggen? Neemt men de taal en houding der halfofficieele Oostenrijksche organen in aanmerking, dan valt het niet te ontkennen, dat de regering zeer geergerd is over de houding der Hongaren, hetgeen niets goeds doet voorspellen. Laatstgenoemden gedragen zich passief en blijven de wettelijke vormen in acht nemen, zoodat eene gewapende tusschenkomst bijna eene onmogelijkheid is. De beste gelegenheid tot wederkeerige overeenstemming en toenadering tusschen de verschillende nuances der Hongaarsche agitatoren, levert het nieuwe patent betreffende de aangelegenheden der Protestanten, ter beraadslaging van welk patent de conventen natuurlijk bijeen moeten komen, en bij welke beraadslagingen, zonder dat de autoriteiten het kunnen verhinderen, de Katholieken in bijna even groote getale als de Protestanten verschijnen. Vooral het landvolk stroomt in groote menigte naar die vergaderingen, waarop steeds besloten wordt, adressen aan den keizer te rigten, welke onder anderen meestal de zinsnede inhouden dat »wanneer de regering in de onderdrukking der Protestanten tot het uiterste mogt overgaan, zij besloten zijn niet terug te deinzen voor het roemrijke voorbeeld hunner voorouders, maar met goed en bloed voor hun geloof en hunne regten zullen pal staan" Van de aanzienlijkste mannen des lands die om verschillende redenen die vergaderingen niet persoonlijk kunnen bijwonen, komen schriftelijke verklaringen in, welke bijna alle gelijkluidend zijn en inhouden »dat men sedert tien jaren met betrekking tot alle maatregelen der regering het stilzwijgen in acht genomen heeft; thans echter nu het heiligste, regt en geloof, is aangevallen, moet men dit stilzwijgen verbreken en alles wat men bezit, eigen persoon en kinderen, have en goed ter beschikking stellen voor de verdediging van het in zijne regten aangevallen Protestantsche geloof". Van de geestdrift, welke de voorlezing van die verklaringen te weeg bragt, kan men zich moeijelijk een denkbeeld vormen.

Tot nog toe hebben de authoriteiten aan deze vergaderingen geene belemmeringen in den weg gelegd, hetgeen zeker ook het verstandigste was, daar elke daad van geweld slechts olie in het vuur geworpen zoude zijn. Men schijnt met de Hongaren een anderen weg te willen inslaan; althans men verzekert, dat in een door den keizer gepresideerden ministerraad het voorstel in overweging is genomen om den gouverneur-generaal van Hongarije, den aartshertog Albrecht, uit te noodigen om af te treden en tot stadhouder van Hongarijen te benoemen den graaf George Apponyi, die tot 1849 Hongaarsch hof-kanselier was; eenige weken later zoude de keizer, vergezeld van de keizerin, eene reis naar Hongarije ondernemen en daar een geruimen tijd blijven met tentoonspreiding van al den luister en de pracht van eene keizerlijke hofhouding, ten einde daardoor op de ligtontvlambare phantaisie der Hongaren te werken Dat van deze politiek voor de toekomst weinig goeds te wachten is, behoeft wel geen betoog.

Reeds sedert September liepen er geruchten van het bestaan eener zamenzwering te Venetie en ofschoon die later werden tegengesproken, blijkt het nu van achteren, dat er toch werkelijk iets van dien aard gaande was, ofschoon niet geheel en al in zoodanigen geest als men gewoonlijk onder de woorden *complot* of *zamenzwering* verstaat. Er heeft zich namelijk aldaar eene vereeniging gevormd, die hare vertakkingen overal zoekt uit te breiden, en zich ten doel stelt het Venetiaansch gebied vrij te maken. Volgens het thans door den heer Alexander Baggio, te Venetie, openbaar gemaakt programma, zal de vereeniging voortaan in alles openlijk te werk gaan, en zullen al hare handelingen een uitsluitend nationaal karakter hebben. Het centraal bestuur heeft reeds openlijk het verlangen te kennen gegeven, dat er, om zoo te spreken, een kruistogt ten behoeve van Venetie mogt worden geopend, onder de leiding van Garibaldi, waaruit men dus kan nagaan, dat er werkelijk meer achter schuilde dan men eerst nog dacht, toen deze het voorstel deed tot het openen eener inschrijving voor den aankoop van zulk een enorm aantal geweren. Uit alles blijkt dus duidelijk genoeg, dat het doel der Venetianen is, zich des noods gewapenderhand te verzetten, indien de Europesche diplomatie niet aan het Venetiaansch gebied eene meer zelfstandige nationaliteit wil toekennen.

— Het hof van Weenen zal naar men verneemt den winter niet in de hoofdstad, maar op het nabij gelegen zomer-lustslot doorbrengen.

Aan de wetgeving op de drukpers zijn eenige nieuwe bepalingen toegevoegd, die wanneer zij streng en zonder onderscheid worden toegepast, binnenkort al de niet-officiele bladen moeten dooden. Eene gunstige bepaling behelzen de nieuwe voorschriften echter, namelijk deze, dat een blad na den dood van zijn eigenaar ongehinderd op diens erven kan overgaan en dat door deze de uitgave kan worden voortgezet.

LAATSTE BERIGTEN.

BUITENLALD.

Het dagblad van Piemont meldt thans officieel de benoeming van den heer Desambrois tot gevolmagtigde van Sardinie op het congres.

— Den 27sten Nov. is te Palermo, aan den kommandeur Maniscalco, directeur-gener. der policie op Sicilie, op het plein voor de Kathedraal, aan de zijde van zijne vrouw en kinderen, een dolksteek toegebragt. De moordenaar is gevlugt. De wond is gevaarlijk, welligt echter niet doodelijk. Men vreesde dat de moordaanslag door een opstand gevolgd zoude worden, hetgeen echter tot nu toe het geval niet was geweest. — De Fransche en Oostenrijksche regeringen zijn overeengekomen, op het congres geen gevolmagtigde, noch officieel, noch officieus, van de Midden-Italiaansche staten toe te laten.

De graaf Rechberg is door Oostenrijk als gevolmagtigde op het congres benoemd.

— De Parijsche *Moniteur* behelst de benoeming van de volgende buitengewone gezanten en minister plenipotentiarissen: te Berlijn, de heer de la Tour d'Auvergne; te Turin, de heer de Talleyrand; te 's Hage, de heer de Sartiges; te Washington, de heer Mercier; te Napels, de heer Damremont; te Kopenhagen de heer Baudin; te Lissabon, de heer Comminges Guitaud; in Hessen Darmstad en Nassau, de heer de Reiset; te Athene, de heer Bourée; te Munchen, de heer de Banneville; te Hannover, de heer Malaret; in Keurhessen, de heer Sampye.

— Er zijn den 8sten dezer te Marseille berigten ontvangen uit Konstantinopel, loopende tot 30 November. Daaruit blijkt, dat aldaar eene ministerieele crisis is ontstaan ten gevolge van een hevig geschil dat in den ministerraad heeft plaats gehad. Fuad Riza heeft het eerst zijn ontslag ingediend; doch de sultan heeft geweigerd het aan te nemen. Er is evenwel aan een herstel van de goede verstandhouding niet te denken. Fuad-pacha blijft alleen tegen de doorgraving van de landengte van Suez. De Fransche en Oostenrijksche gezanten hebben gezamenlijk stappen gedaan ten gunste der doorgraving. De adhaesie van andere mogendheden van het vasteland wordt verwacht.

De gezanten laten zich in het algemeen en in 't openbaar zeer ten gunste dier zaak uit.

De groot-vizier is bezig aan het ontwerpen van hervormingen, doch de pogingen om het papieren geld uit de circulatie en den wisselkoers op een anderen grondslag te brengen worden belemmerd door den onvoldoenden staat der schatkist. In het algemeen wordt aan de hoofdambtenaren 20 à 30 pCt. gekort op hun traktement.

Er is eene belasting op de uitoefening van beroepen ingevoerd.

ZAKELIJKE INHOUD VAN DE VOORNAAMSTE GEBEURTENISSEN,

BINNENLAND.

De gezondheids-toestand wordt weder langzamerhand normaal.

— De terugkomst van de koningin is tot op de helft van December uitgesteld.

— Er zijn twee vacatures in de tweede kamer ontstaan:

1o. Door het overlijden van den heer *H. Stolte.*

2o. Doordien de heer *Sander* een regterlijk ambt heeft aangenomen.

— De concessie tot exploitatie van de Wester afd. van Borneo is vervallen.

— Er is concessie verleend tot het stichten van een gas-fabriek op Batavia.

— Er zijn weder twee concessien voor spoorwegen aangevraagd, als: 1o. van Scheveningen naar Gouda en 2o. van Leiden naar Woerden.

— Gunkel is overleden.

— Prudens van Duyse krijgt een standbeeld.

BUITENLAND,

— Al de mogendheden hebben de uitnoodiging tot een congres aangenomen.

— De verhouding tusschen Frankrijk en Engeland is verbeterd.

— De Zuricher tractaten zijn openbaar gemaakt.

— Het Engelsche parlement is tegen 24 Januarij bijeengeroepen.

— De Engelsche regering heeft eene nieuwe wet op de faillissementen toegezegd.

— Te Liverpool heeft de vereeniging voor finantieele hervormingen eene meeting gehouden, waarop de heer Bright eene redevoering ten gunste der afschaffing van de indirecte belastingen heeft uitgesproken.

— Een aantal reeders, scheepsbouwmeesters enz. hebben op eene te London gehouden meeting beraadslaagd over de middelen om de scheepvaart uit den tegenwoordigen staat van verval op te heffen. Men zal bij het parlement aandringen om deswege een onderzoek te doen instellen.

— De heer Roebuck heeft zich op eene meeting hevig uitgelaten tegen Engeland's deelname aan het congres.

— Naar China zijn sedert de nederlaag aan de Peiho reeds 22 oorlogschepen van verschillend charter vertrokken.

— De oprigting van corpsen vrijwillige scherpschutters wordt in Engeland met den meesten ijver voortgezet.

— De Protestantsche beweging in Hongarije breidt zich uit. Ook in het Venetiaansche heerscht verzet tegen Oostenrijk.

— In Baden is men ontevreden over het concordaat met den paus.

— De goede verstandhouding tusschen de Luxemburgsche kamer en de regering laat wêer te wenschen over.

— Den 2den December werd 450ste *dies natalis* der Leipziger hoogeschool gevierd.

— De Pruissische minister van oorlog von Bonin is afgetreden en door den generaal von Roon vervangen.

— Er is een nieuw Deensch ministerie tot stand gekomen.

— Door den Bremer handelstand is besloten, het beginsel van onschendbaarheid van personen en goederen op zee, in tijd van oorlog, op het Parijsche congres ter tafel te brengen.

— Het huis Stiglitz zal zijne zaken voortzetten.

— Bij besluit van keizer Napoleon is de prefect van policie geplaatst onder het gezag van den minister van binnenl. zaken.

— Door dien keizer is een brief in vredelievenden zin aan eenige Engelsche kooplieden gerigt

— Ook de Fransche uitrustingen voor China worden ijverig voortgezet.

— Een Fransch escader heeft de forten aan den mond der rivier, welke naar Tetuan leidt, beschoten, omdat de Marokkanen de Fransche vlag gehoond hadden.

— Tusschen de Spanjaarden en Mooren hebben scherpe gevechten plaats gehad, waarbij van weerzijden veel volk werd verloren.

— In de Zwarte Zee, hebben tallooze schipbreuken plaats gehad.

— Te Konstantinopel bestaat weder een ministerieele krisis.

— De kwestie betreffende het eiland San Juan is op den weg van minnelijke schikking.

— De president van Mexico, Miramon, heeft de wijk genomen aan boord van eene Engelsche stoomboot. Het leger heeft zich ten gunste van Santa Anna verklaard.

— Men zegt dat de koning der Sandwich-eilanden zal abdikeren.

— De kommandant van Valparaiso, de generaal Vidaure Leal, is vermoord.

— Copisapo is voor het grootste gedeelte door eene aardbeving vernield.

— Tusschen Urquiza en het leger van Buenos-Ayres is het reeds tot eene ontmoeting gekomen, Urquiza rukt tegen Buenos-Ayres op.

SAMARANG.

Volgens bekendmaking van den Resident is het vertrek der Landmail bepaald op VRIJDAG den 3den Februarij, *des avonds te 6 ure,* moetende de brieven *des namiddags te 4 ure,* ten Postkantore bezorgd worden.

Van elk ongeteekend artikel in het Samarangsch Advertentie-Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, is de schrijver

J. H. DE GROOT.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.